

A. 398/76/4

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXVI

Nr 4

WARSZAWA 1969

H. 398/76/4

Instytut Historii
Polskiej Akademii Nauk

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXVI

1969

4

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1969

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Krzysztof Groniowski (sekretarz), Stanisław Herbst, Hanna Jędruszczak (sekretarz), Witold Kula, Irena Koberdowa, Bogusław Leśnodorski (redaktor), Tadeusz Łepkowski, Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Marian H. Serejski, Janusz Tazbir, Stanisław Trawkowski (zastępca redaktora), Marian Wojciechowski, Henryk Zieliński, Mieczysław Żywczyński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 310261

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10
Nakład 2422 + 158 egz. Ark. wyd. 20,0, ark. druk. 12,875 + 0,625 wkł.
Papier druk. sat. kl. V, 65 g. B1
Oddano do składania .11.VI.1969. Podpisano do druku 22.X.1969
Druk ukończono w październiku 1969 r.

Zam. 536/69

P-98

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Януш Тазбир — Сарматизм и барокко	829
Францишек Зейка — Две легенды о Якубе Шели	851
Анджей Феликс Грабски — Варшавские энтузиасты Г. Т. Бокля. Из истории варшавского позитивизма	864

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Эммануил Ростворовски — Здоровье и недомогания польских магнатов в XVI—XVIII веках	885
Антони Чубиньски — Новейшая история Польши 1864—1939	889

МАТЕРИАЛЫ

Владислав Барановски — Реликты верований в св. Петра Паликопа — экзекутора десятины	897
---	-----

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Кароль Бучек — О Пястовской Польше Романа Гродецкого	903
Герард Лябуда — Славянские веча в раннем средневековье	915
Тадеуш Лялик, Юлия Тазбирова — Католическая церковь в средневековой Польше	921
Ежи Вырозумски — Средневековые социально-религиозные движения в свете новейших исследований в ГДР	933

ХРОНИКА	1001
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	1013

TABLE DES MATIÈRES

Janusz Tazbir — Le sarmatisme et le baroque	829
Franciszek Ziejka — Deux légendes sur Jakub Szela	852
Andrzej Feliks Grabski — Les enthousiastes de H. T. Buckle à Varsovie. Une page d'histoire du positivisme varsovien	864

DISCUSSIONS ET POLEMQUES

Emanuel Rostworowski — Observations au sujet de l'état de santé des magnats polonais du XVI ^e au XVIII ^e siècle	886
Antoni Czubiński — Histoire contemporaine de Pologne 1864—1939	889

MATERIAUX

Władysław Baranowski — Survivances des croyances en Saint Pierre Palicopé :	897
---	-----

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

Karol Buczek — Sur la „Pologne des Piast” de Roman Grodecki	903
Gerard Labuda — Les assemblées dites „wiec” chez les Slaves dans le Haut Moyen Age	915
Tadeusz Lalik, Julia Tazbirowa — L'Eglise en Pologne médiévale	921
Jerzy Wyrozumski — Les mouvements socio-religieux au Moyen Age à la lumière des travaux recents des historiens de la RDA	933

CHRONIQUE	1001
CORRESPONDENCE	1013

SPIS TREŚCI

Janusz Tazbir — Sarmatyzm a barok	815
Franciszek Ziejka — Dwie legendy o Jakubie Szeli	831
Andrzej Feliks Grabski — Warszawscy entuzjaści H. Z. Buckle'a. Z dziejów warszawskiego pozytywizmu	853

DYSKUSJE I POLEMIKI

Emanuel Rostworowski — Zdrowie i niezdrowie polskich magnatów XVI—XVIII wieku	865
Antoni Czubiński — Historia najnowsza Polski 1864—1939	889

MATERIAŁY

Władysław Baranowski — Relikty wierzeń w św. Piotra Palikopę — egzekutora dziesięcin	897
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Karol Buczek — <i>O Polsce Piastowskiej</i> Romana Grodeckiego	903
Gerard Labuda — Wczesnośredniowieczne wiece słowiańskie	915
Tadeusz Lalik, Julia Tazbirowa — Kościoły w Polsce średniowiecznej	921
Jerzy Wyrozumski — Średniowieczne ruchy społeczno-religijne w świe- tle nowszych badań w NRD	933

*

S. M. Szacherska, Rola klasztorów duńskich w ekspansji Danii na Pomorzu Zachodnim u schyłku XII wieku — Benedykt Zientara	937
J. H. Shennan, The Parliament of Paris — Stanisław Russocki	938
H. Samsonowicz, Późne średniowiecze miast nadbałtyckich — Stanisław Gierszewski	940
B. Dundulis, Lietuvos kova del valstybinie savarankiskumo 15 amž. — Je- rzy Ochmański	944
M. Stankowa, Kancelaria miasta Lublina XIV—XVIII w. — Marceli Kosman	947
L. Bazyłow, Siedmiogród a Polska 1576—1613 — Wacław Urban	949
Zb. Nowak, Kontrreformacyjna satyra obyczajowa w Polsce XVII wieku — Janusz Tazbir	951
Th. Mackiw, Prince Mazepa — Zbigniew Wójcik	953
M. S. Anderson, Eighteenth-century Europe, 1713—1789 — Bohdan Kró- likowski	956
J. Dihm, Kościuszek nieznanym — Bogusław Leśnodorski	959
Wł. Zajewski, Walki wewnętrzne ugrupowań politycznych w powstaniu listo- padowym 1830—1831 — Jerzy S. Feliksiak	961
O. V. Orlik, Rossija i francuzskaja rewolucija 1830 goda — Józef Dutkie- wicz	963
R. Ergetowski, August Mosbach (1817—1884) — Andrzej Feliks Grabski	965
J. Wiercińska, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie — Piotr Hübner	969

G. I. Marachow, Polskoje wosstanie 1863 g. na Prawobiereżnoj Ukrainie — Jerzy Zdrada	970
J. W. Wiczerzak, A Polish Chapter in Civil War America — Irene Koberdowa	974
E. Hornowa, Ukraiński obóz postępowy i jego współpraca z polską lewicą społeczną w Galicji 1876—1895 — Jan Kozik	975
V. R. Greene, The Slavic community on strike — Krzysztof Groniowski	978
H. Neubach, Die Ausweisungen von Polen und Juden aus Preussen 1885/86 — Andrzej Brożek	981
J. Ochmański, Rewolucyjna działalność Feliksa Dzierżyńskiego na Litwie w końcu XIX wieku — Wanda Sudnik	986
H. Kiepuska, Inteligencja zawodowa Warszawy 1905—1907 — Anna Żarnowska	988
Powstanie wielkopolskie 1918—1919 — Zbigniew Dworecki	990
II Zjazd Komunistycznej Partii Robotniczej Polski — Roman Wapiński	992
B. Drewniak, Kultura w cieniu swastyki — Justyn Skrzypek	995
K. Wituska, Na granicy życia i śmierci — Hanna Jędruszczak	998

KRONIKA

Polska średniowieczna — Ewa Łuczycka	1001
W 150 rocznicę śmierci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego — Gerard Jaroszyk	1005
Rewolucyjny ruch robotniczy w walce o przyjaźń polsko-radziecką — Andrzej Skrzypek	1007
Seminarium Amerykanistyczne — Marcin Kula, Jan Szemiński	1008
„Dzieje Najnowsze” —	1009
Z prac redakcyjnych „Kwartalnika Historycznego”	1010

LISTY DO REDAKCJI

Powstanie Polski Ludowej a pierwsze wybory — Henryk Rechowicz	1013
Sprostowanie	1013

NOWE CZASOPISMO PWN — OD STYCZNIA 1969 R.

DZIEJE NAJNOWSZE

INSTYTUT HISTORII PAN

KWARTALNIK. Cena egz. 30,— Prenumerata roczna 120,— półroczna 60,—

Redakcja: Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31
telefon 31-02-61 wewnętrzny 6

DZIEJE NAJNOWSZE — są kontynuacją trzech serii wydawniczych PWN:

Najnowsze Dzieje Polski. Materiały i Studia z Okresu 1914—1939

Najnowsze Dzieje Polski. Materiały i Studia z Okresu II Wojny Światowej oraz Polska Ludowa. Materiały i Studia

Dzieje Najnowsze — Kwartalnik, zamieszcza rozprawy i studia, w których omawiane są węzłowe problemy i zagadnienia XX wieku oraz polemiki; obejmuje obszernie działy: informacji problemowej o zawartości czasopism krajowych i obcych, recenzje; przytacza dyskusje specjalistów poświęcone historii XIX i XX wieku oraz tezy prac doktorskich i habilitacyjnych dotyczące historii XX wieku.

Czasopismo przeznaczone dla pracowników naukowych, nauczycieli szkół średnich, bibliotekarzy, działaczy społecznych i politycznych, studentów oraz miłośników historii.

Numer pierwszy i następne można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN — Ossolineum — PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki.

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIK A HISTORYCZNEGO

Prenumerata krajowa

Zamówienia i wpłaty przyjmują
— Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100.200. — Urzędy pocztowe i listonosze — Oddziały i Delegatury „Ruchu”.

Prenumerata: roczna 120,— zł, półroczna 60,— zł

Zamówienia przyjmowane są do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Bieżące oraz archiwalne numery można nabyć lub zamówić w księgarniach „Domu Książki” oraz w Ośrodku Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN — Ossolineum — PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauk (wysoki parter). Egzemplarze archiwalne można nabywać także w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch”, Warszawa, ul. Nowomiejska 15/17, konto PKO nr 114-6-700041 VII O/M.

Prenumerata zagraniczna

— Koszt prenumeraty ze zleceniem wysyłki za granicę wynosi o 40% drożej. — Zamówienia dla zagranicy przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88, konto PKO 1-6-100.024.

Les demandes concernant les conditions d'achat de toutes les revues scientifiques polonaises doivent être adressés à l'Entreprise d'Exportation et d'Importation „Ruch”, Warszawa 1, Rue Wilcza 46.

Le contenu de prochains numéros des revues scientifiques ainsi que leurs prix sont indiqués dans le bulletin „Polish Scientific Periodicals”, que vous trouverez dans les bibliothèques et grandes maisons de diffusion de presse de votre pays.